

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/106/2020
Identifikačné číslo spisu:	4214223368
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:4214223368.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne SPP - distribúcia, a. s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 44/b, IČO: 35 910 739, zastúpenej Mgr. Miroslavom Hancom, advokátom v Žiline, Hruštiny 602, proti žalovanému P. H., bývajúcemu v H.D., N. XXX/X, zastúpeného JUDr. Claudem Trelajom, advokátom v Nových Zámkoch, M. R. Štefánika 30, o zaplatenie 6 168,85 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 10 C 526/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25 Co 85/2019 z 27. novembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co 85/2019-259 z 27. novembra 2019 a rozsudok Okresného súdu Komárno č. k. 10 C 526/2015-196 z 2. júla 2018 z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 10 C 526/2015-196 z 2. júla 2018 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 468,54 eura s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % ročne zo sumy 468,54 eura od 3. mája 2013 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku, žalobu vo zvyšku zamietol. Vyslovil, že žalovaný má právo na náhradu trov konania v rozsahu 84,80 %.

1.1. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa žalobou domáhala zaplatenia náhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu za obdobie od 31. januára 2012 do 2. januára 2013 vo výške 6 168,85 eura, ktorá pozostávala zo sumy náhrady škody vyčíslenej podľa vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 449/2012 Z. z. vo výške 5 908,34 eura a z nákladov na zisťovanie neoprávneného odberu vo výške 260,51 eura. Žalobkyňa v konaní neuniesla dôkazné bremeno, že by meradlo na odbernom mieste žalovaného malo porušené zabezpečenie (plombu) proti neoprávnenej manipulácii. Okolnosť, že odtlačok čelustí plombovacích klieští na plombe demontovaného meradla na odbernom mieste žalovaného sa nezhodoval s kontrolným odtlačkom čelustí plombovacích klieští, ešte sama osebe neznamená, že porovnávaný odtlačok nebol vyhotovený autorizovanou osobou. Záver o neoprávnenej manipulácii s meradlom nevyplynul ani z predloženého znaleckého posudku č. XX/PL-XXXX, vypracovaného F. K. X. 27. marca 2013, v ktorom znalec konštatoval, že optickým skúmaním

označení zistil obsahovú zhodu, tvarovú a rozmerovú nezhodu sporného a kontrolného odtlačku. Navyše znalec uviedol, že plomba nevykazovala známky mechanického či fyzikálneho poškodenia, ani prítomnosť lepidla alebo časti z inej plomby pod plombou osadenou na meradle. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala, že by s meradlom na odbernom mieste žalovaného bolo neoprávnene manipulované a že jej v tom dôsledku vznikla škoda, za ktorú by bol objektívne zodpovedný žalovaný. Z tohto dôvodu jej nárok uplatňovaný z titulu náhradu škody považoval za nedôvodný. V konaní ale bolo preukázané, že v rozhodnom období od 31. januára 2012 do demontáže meradla 19. marca 2013 došlo k odobratiu a spotrebovaniu plynu zo strany žalovaného, za ktorý žalobkyni nezaplatil, a preto ho súd z titulu bezdôvodného obohatenia zaviazal na úhradu ceny jeho dodávky a spotreby vo výške 468,54 eura. Vec právne posúdil v súlade s ustanoveniami § 82 ods. 1 písm. d) , ods. 2, 3 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike, § 442 ods. 1, § 451 ods. 1 a 2, § 456, § 458 ods. 1 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) o odvolaní žalobkyne rozhodol rozsudkom č. k. 25 Co 85/2019-259 z 27. novembra 2019 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietavom výroku a v časti nároku na náhradu trov konania potvrdil. Výslovil, že žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1.Odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne, ale sa nestotožnil s posúdením nároku žalobkyne ako nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Bol toho názoru, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno o vzniku škody a jej rozsahu. Znalecký posudok, ktorým nárok preukazovala, nepovažoval za postačujúci, pretože žalobkyňa pre overenie, či s meradlom žalovaného bolo neoprávnene manipulované, mala meradlo správne zaslať na metrologickú kontrolu v zmysle § 15 ods. 6 a § 17 zákona č. 142/2000 Z. z. o metrologii (ďalej len zákona č.142/2000 Z. z.), a nie predložiť ho na skúmanie znalcom z oblasti mechanoskopie. Znalecké závery v tomto smere nie sú dostatočné, pretože len na základe výsledkov kontroly určeného meradla (protokolu o skúške) metrologickým ústavom bolo možné zistiť, či v danom prípade skutočne išlo o neoprávnený odber alebo len o stratu metrologických vlastností. Z týchto dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietavej časti vrátane trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej len „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Namietala, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, pričom sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke neakceptovania znaleckého posudku ako dôkazu preukazujúceho neoprávnenú manipuláciu s meradlom a v otázke posúdenia predpokladov zodpovednosti za škodu pri neoprávnenom odbere plynu. Tvrdila, že v konaní riadne preukázali vznik škody i naplnenie všetkých zákonných predpokladov objektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike, pretože žalovaný v rozhodnom období odoberal plyn na odbernom mieste, na meradle ktorého bolo porušené zabezpečenie (plomba) proti neoprávnenej manipulácii. Túto skutočnosť potvrdil i znalec z príslušného znaleckého odvetvia mechanoskopie v predloženom znaleckom posudku, ktorý bol ako odborne spôsobilá osoba oprávnený posúdiť, či sporný a kontrolný odtlačok na plombe meradla boli vytvorené čelustami toho istého nástroja. Nesúhlasila s názorom odvolacieho súdu, že len protokol o skúške meradla vyhotovený metrologickým ústavom mohol preukázať neoprávnenú manipuláciu s meradlom, pretože z metrologického preskúšania vlastností prístroja takéto závery nevyplývajú. V danom prípade jej teda vznikol nárok na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu už tým, že tento odber bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3 Obdo 51/2017, sp. zn. 5 Obdo 32/2018, sp. zn. 3 Obdo 49/2018 a sp. zn. 3 Obdo 49/2019. Ďalej namietala, že súd svojvoľne rozhodol aj o výške škody za odobratý a spotrebovaný

plyn žalovaným, lebo v žiadnom prípade sa referenčná cena plynu neaplikuje na výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, nakoľko na tento účel slúži výlučne Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu. Pokiaľ súd tento predpis neaplikoval, aj z tohto dôvodu jeho rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Zároveň namietala, že súd rozhodnutie na základe ktorého určil hodnotu odobratého a spotrebovaného plynu v objeme 1 233 m³ riadne neodôvodnil. Uplatňovaný nárok vychádza z celkového neoprávnene odobratého množstva plynu v objeme 10 356,50 m³, ktorý je vypočítaný zákonným spôsobom v súlade s citovanou vyhláškou. Podotkla, že pri neoprávnenom odbere plynu je zo zákona daná objektívna zodpovednosť, preto vzhľadom na subsidiárnu povahu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, má prednosť uspokojenie nároku z titulu náhrady škody. Len v prípade, ak nie sú splnené podmienky pre dosiahnutie rovnakého uspokojenia z titulu náhrady škody, možno uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia (R 1/1979, s. 79/80, R 25/1986, s. 299). Navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutia súdov oboch nižších inštancií pokladá za vecne správne a namietané dovolacie dôvody za neopodstatnené. Podľa jeho názoru, žalobkyňa nepreukázala naplnenie predpokladov jeho objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu, pretože neuniesla dôkazné bremeno, že by žalovaný svojím konaním porušil zabezpečenie (plombu) proti neoprávnenej manipulácii na meradle na jeho odbernom mieste. K porušeniu tohto zabezpečenia došlo už pri osádzaní (montáži) predmetného meradla osobou pracujúcou pre žalobkyňu. V danom prípade teda nešlo o neoprávnený odber plynu, a preto výpočet ceny za odobratý a spotrebovaný plyn na základe referenčnej ceny plynu považoval za správny. Navrhol dovolanie žalobkyne ako nedôvodné zamietnuť. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen procesne prípustné, ale aj dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

9. Podľa § 421 ods.1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

10. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP má osobitný význam vzájomný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou dovolacieho súdu“. Pre právnú otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky a odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ (R 83/2018).

12. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnou, ako aj o otázku procesnoprávnou (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (sp. zn. 4 Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

13. Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami, ktorú vyjadrujú predovšetkým rozhodnutia a stanoviská najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princípu rovnosti právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1, 2 a čl. 3 Základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovaně vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 158/2017, sp. zn. 4 Cdo 95/2017, sp. zn. 5 Cdo 87/2017, sp. zn. 6 Cdo 21/2017 a sp. zn. 6 Cdo 129/2017).

14. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletině Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018).

15. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

16. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

17. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, sp. zn.

4Cdo 140/2019 alebo sp. zn. 4 Cdo 120/2019).

18. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. V preskúmvanej veci dovolací súd posúdením dovolania podľa jeho obsahu v zmysle § 124 CSP v spojení s článkom 11 ods. 1-3 Základných princípov CSP dospel k záveru, že dovolateľka namietala aj dovolací dôvod týkajúci sa vady zmätočnosti vyplývajúci z § 420 písm. f) CSP a to tým, že v bode V. dovolania uviedla, že „súd riadne neodôvodnil na základe čoho určil hodnotu odobratého a spotrebovaného zemného plynu v objeme 1 233 m³, ak uplatnený nárok vychádzal z celkového neoprávnene odobratého množstva plynu v objeme 10 356,50 m³, ktorý bol vypočítaný zákonným spôsobom v súlade s vyhláškou“.

20. Predmetom napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nebol vyhovujúci výrok o priznaní žalobkyni sumy 468,54 eura za odobraté množstvo plynu v objeme 1233 m³ (0,38 eura /m³), ale zamietavý výrok, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu v prevyšujúcej časti z dôvodu neunesenia dôkazného bremena. Uplatnená námietka však nebola opodstatnená a ani relevantná vo vzťahu k dovolaním napadnutého rozhodnutia, lebo ani odvolací súd sa vyhovujúcim výrokom, vrátane stanovenia referenčnej ceny za odobraté množstvo plynu nezaoberal. Tento uplatnený dôvod preto nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

21. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP a vymedzenou otázkou týkajúcou sa neakceptovania znaleckého posudku ako dôkazu preukazujúceho neoprávnenú manipuláciu s meradlom, dovolací súd uvádza, že vymedzená otázka nie je právnou otázkou zásadného právneho významu. Dovolateľka nesúhlasila so záverom odvolacieho súdu v otázke hodnotenia predloženého znaleckého posudku č. XX/PL-XXXX z 27. marca 2013 vypracovaného F. K. X., ktorým pri uplatnenej náhrade škody za neoprávnený odber plynu malo byť preukázané naplnenie skutkovej podstaty podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike.

22. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. marca 2019, sp. zn. 3 Cdo 27/2019 vyplýva, že riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (sp. zn. 3 Cdo 218/2017, sp. zn. 3 Cdo 150/2017, sp. zn. 4 Cdo 7/2018, sp. zn. 4 Cdo 32/2018, sp. zn. 7 Cdo 99/2018).

23. Hodnotenie dôkazov je vecou súdu, ktorý v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcou z § 191 ods. 1 CSP, hodnotí vykonané dôkazy jednotlivo, v ich vzájomnej súvislosti z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, ako aj je vecou vnútorného presvedčenia sudcu a jeho logického myšlienkového postupu. Dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP), dokazovanie nevykonáva, ako aj je viazaný dovolacími dôvodmi a ich rozsahom (§ 440 CSP). Vymedzená otázka týkajúca sa neakceptovania predloženého dôkazu dovolateľkou súdmi nižších inštancií nezodpovedá náležitostiam vymedzenia právnej otázky zásadného právneho významu v zmysle § 432 CSP, lebo sa jedná o skutkovú otázku týkajúcu sa jej nesúhlasu s hodnotením

dôkazu a preto z tohto dôvodu prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je daná.

24. K namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu za neoprávnený odber plynu t. j. existencie protiprávneho úkonu (neoprávnený odber), škody a príčinnej súvislosti medzi existenciou protiprávneho úkonu a škodou, dovolací súd uvádza, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, vymedzená právna otázka zodpovedá náležitostiam vyplývajúcim z § 432 CSP, a preto dovolanie je procesne prípustné. Následne dovolací súd posudzoval, či sa odvolací súd napadnutým rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe v otázke posúdenia existencie protiprávneho úkonu (neoprávneného odberu plynu) pri uplatnenom nároku na náhradu škody.

25. Z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu k otázke týkajúcej zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu za neoprávnený odber plynu a to z rozhodnutí najvyššieho súdu napr. sp. zn. 1 Cdo /107/2008, ako aj sp. zn. 4 Cdo 102/2010 vyplýva, že pri neoprávnenom odbere plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, je daná objektívna zodpovednosť odberateľa plynu. V takom prípade odberateľ plynu zodpovedá už len za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti manipulácii, pričom porušenie tohto zabezpečenia mohol spôsobiť ktokoľvek, teda porušenie zabezpečenia meradla proti neoprávnenej manipulácii nie je viazané len na odberateľa samotného, prípadne na iné osoby, ktoré, či už na podnet odberateľa plynu, alebo s jeho vedomím toto zabezpečenie meradla porušili. Totožný právny záver vyplýva aj z rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 30/2009, sp. zn. 3 Cdo 99/2012.

26. Pri uplatnenom nároku na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods.1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike, vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolací súd konštatuje, že zodpovednosť odberateľa plynu za neoprávnený odber plynu je objektívna a je daná vtedy, ak v rozhodnom období odoberal plyn, ktorý bol meraný meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Ak v spore bolo preukázané, že žalovaný odoberal plyn meradlom, ktoré po zistení znalcom F. K. X. znaleckým posudkom č. XX/PL-XXXX vykazovalo tvarovú a rozmerovú nezhodu sporného a kontrolného odtlačku, z dôvodu, že sporný odtlačok čelustí plombovacích klieští a kontrolný odtlačok neboli vytvorené čelustami toho istého nástroja, záver súdov nižších inštancií o neunesení dôkazného bremena nebol správny. Pre posúdenie existencie protiprávneho úkonu v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike je rozhodujúce zistenie, že došlo k porušeniu zabezpečenia pri neoprávnenej manipulácii plynu na meradle, a je irelevantné, či meradlo bolo funkčné alebo nie, prípadne, či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu.

27. Pri neoprávnenom odbere plynu s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, škoda vzniká samotným odberom plynu. Údaje z takéhoto meradla nie sú objektívnym a spoľahlivým podkladom pre vyčíslenie skutočne vzniknutej škody, preto treba pri jej vyčíslení použiť spôsob ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. novembra 2018 sp. zn. 5 Obdo 32/2018 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky pod R 45/2019).

28. Dovolateľka preto dôvodne namietala nesprávny záver odvolacieho súdu týkajúci posúdenia ne(funkčnosti) meradla, na ktorom nebola vykonaná metrologická skúška metrologickým ústavom alebo inou oprávnenou (autorizovanou) osobou (§15, § 17 zákona č. 142/2000 Z. z. o metrologii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. marca 2013, ďalej len „zákona č. 142/2000 Z. z. o metrologii“). Metrologickou skúškou sa overujú technické a metrologické vlastnosti prístroja, teda či prístroj „funguje“ v súlade s technickými a metrologickými požiadavkami na daný druh prístroja (§ 15 ods. 1 zákona č. 142/2000 Z. z. o metrologii). Ak meradlo pri overení (či už prvotnom alebo následnom) vyhovovalo, táto skutočnosť sa potvrdí vyznačením overovacej značky na ňom, inak sa vydá zamietací list, resp. overovacia značka sa z meradla bezodkladne odstráni. Výkonanie takejto skúšky avšak nemá žiaden vplyv na zistenie, či so zabezpečením konkrétneho meradla bolo alebo nebolo neoprávnene manipulované. Z tohto dôvodu výsledok metrologickej skúšky nemôže byť relevantným dôkazom, ktorý

by preukazoval naplnenie znakov objektívnej stránky skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike, t. j. že žalovaný konal protiprávne tým, že porušil zabezpečenie (plombu) predmetného meradla proti neoprávnenej manipulácii, lebo platnosť overenia určeného meradla zaniká, ak bola poškodená, pozmenená, odstránená alebo inak porušená overovacia značka alebo zabezpečovacia značka (§ 15 ods. 6 písm. d) zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii). V súlade s § 17 ods. 1 zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii, k následnému overeniu meradla dochádza vždy pri zániku platnosti overenia [§ 15 ods. 6 písm. b) až e)].

29. Ak sú v súdnom konaní skutočne preukázané všetky predpoklady zodpovednosti za škodu a to existencia protiprávneho úkonu, škoda a príčinná súvislosť medzi existenciou protiprávneho úkonu a škodou, nie je žiaden dôvod pre neuloženie povinnosti škodu nahradiť (sp. zn. 4 Cdo 30/2009). V dôsledku zásahu do plomby meradla možno dôvodne predpokladať, že pôvodné zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bolo porušené - odstránené a nahradené inou plombou. Neobstojí preto právne posúdenie veci súdmi nižších inštancií, že dovolateľka neunesla dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní existencie protiprávneho úkonu (neoprávneného odberu), vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi nimi, keďže nebolo preukázané, či v dôsledku porušenia plomby bolo meracie zariadenie nefunkčné a či žalovaný vykonal neoprávnený zásah do meradla neoprávnenou manipuláciou s ním, v dôsledku ktorého by následne nezaznamenávalo skutočný odber plynu (sp. zn. 5 Obdo 76/2019).

30. Pokiaľ odvolací súd na preukázanie správnosti fungovania meracieho prístroja vyžadoval protokol o skúške v zmysle zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii, ktorú zároveň považoval za jeden z predpokladov na preukázanie vzniku zodpovednostného vzťahu za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu, svojím rozhodnutím sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení tejto právnej otázky, v dôsledku čoho je dovolanie dôvodné (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), pretože rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení vecí, ku ktorému došlo tým, že na zistený skutkový stav aplikoval nesprávnu právnu normu (§ 15 a § 17 zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii) na preukázanie existencie protiprávneho úkonu ako jedného z predpokladov zodpovednosti za škodu za neoprávnený odber plynu.

31. Z týchto dôvodov dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie v súlade s § 449 ods. 1, 2 CSP, lebo nápravu nemožno dosiahnuť len zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

32. V ďalšom konaní je úlohou súdu prvej inštancie posúdiť dôvodnosť uplatnenej výšky náhrady škody z titulu neoprávneného odberu plynu v súlade s vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu o objektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu, ktorá žalobkyni vznikla z dôvodu manipulácie so zabezpečovacím zariadením meradla plynu (§ 455 CSP).

33. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 3 CSP).

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.